

✓

دانشگاه تهران

دانشکده داروسازی

پایان نامه

برای دریافت درجه دکترا

موضوع:

بررسی فیزیکی، شیمیائی، و میکروبی آبهای جنوب غربی تهران

براهنمایی:

استاد ارجمند دکتر محمد شریعت پناهی

نگارش:

فرهاد فتاح دیزجی

سال تحصیلی: ۱۳۶۲-۶۳

۱۵۳۴

تقدیم بـه :

پدروما در عزیزم که شبانه روز برایم زحمت کشیدند

و شبستان جانم را گرمی بخشدند.

۱۰۳۴۹

تقدیم به:

استاد ارجمند آقای دکتر شریعت پناهی

تقدیم سے:

همسرم کہ مکمل زندگیم می باشد۔

تقدیم بـ :

عموزاده عزیزم که مشوق تحصیلاتم در تما م دوران زندگیم

بوده است

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	پیشگفتار
۴	فصل اول : وضع منطقه مورد مطالعه
۴	قسمت اول - جغرافیای طبیعی
۴	قسمت دوم - آب و هوای
۴	الف - درجه حرارت و رطوبت
۶	ب - بارندگی
۶	پ - نزولات جوی
۹	قسمت سوم - زمین شناسی
۱۲	قسمت چهارم - منابع آب
۱۲	الف - آبهای سطحی
۱۲	۱ - رودخانه های فصلی و سیلاب رودها
۱۲	۲ - رودخانه های دائمی
۱۳	ب - آبهای زیرزمینی
۱۳	۱ - شیبوجهت حرکت آبهای زیرزمینی
۱۴	۲ - تغییرات عمق سطح آب زیرزمینی
۱۴	(۱) - بر حسب مکان
۱۴	(۲) - بر حسب زمان
۱۵	۳ - خواص شیمیائی آب زیرزمینی و تغییرات آنها

(الف)

عنوان

صفحه

قسمت پنجم - عوامل آلوده کننده آب ها

الف - آبهای سطحی

ب - آبهای زیرزمینی

۱ - مسیل ها و کانالهای فاضلاب تهران

۲۱ - فاضلاب خانگی

۲۲ - فاضلاب شهری

۲۳ - کشتارگاه تهران

فصل دوم : زیان آلودگی آب ها به بهداشت و سلامتی مردم

قسمت اول - عوامل شیمیایی

الف - مواد سمی

۱ - سرب

۲ - ارسنیک

۳ - سلینیوم

۴ - کادمیوم

۵ - جیوه

۶ - کرم شش ظرفیتی

۷ - کیالت

۸ - باریم

۹ - مولیبدن

۱۰ - وانادیوم

۱۱ - لیتیم

۱۲ - نیکل

(ب)

عنوان

صفحه

ب - موادی که مقدار جزیی آنها اثرنا مطلوب روی سلامتی انسان دارد	۳۲
۱ - فلور	۳۳
۲ - ید	۳۵
۳ - آهن	۳۵
۴ - منگنز	۳۶
۵ - مس	۳۶
۶ - ترکیبات ازت دار	۳۷
پ - موادی که حتی به مقادیر قابل ملاحظه ضرری ندارد	۳۹
ت - آلودگی های دیگر	۴۵
۱ - دترجنت ها	۴۵
(۱) - مسمومیت حاد	۴۵
(۲) - اثر دترجنت ها روی قابلیت نفوذ مخاط دستگاه گوارش	۴۵
(۳) درماتیت	۴۶
۲ - حشره کش ها	۴۷
قسمت دوم - عوامی بیولوژیکی	۴۹
الف - بیما ریهای انگلی ناشی از آب	۵۲
۱ - آنتامبا هیستولیتکا	۵۲
۲ - زیار دیا لامبليا	۵۲
۳ - با لانتیدیوم کلی	۵۳
۴ - فاسیولا هپاتیکا	۵۴

(ج)

عنوان

صفحه

٥٤	٥ - شیستوزوما ها
٥٥	٦ - شیستوزوما زا پینکوم
٥٥	٧ - بوتریوسفالوس لاتوس
٥٦	٨ - تنیا سازینانا
٥٦	٩ - تنیا اکینوکوکوس
٥٦	١٠ - آسکاریس لومبریکوئیوس
٥٢	١١ - اکسیور
٥٢	١٢ - آنکیلوستوما دوا دنا لیس
٥٨	١٣ - نکاتور آمریکانوتس
٥٨	١٤ - تریکوسفالوس هومنیس
٥٨	١٥ - دراکونکولوس مرینن سین
٥٩	١٦ - همینولپیس نانا
٦٥	ب - بیماری های میکروبی ناشی از آب
٦٥	١ - با سیل های حصبه واشبا ه آن
٦٢	٢ - سالمونلاهای مولدگاستروآنتربیت
٦٣	٣ - با سیل های اسهال خونی
٦٤	٤ - ویبریون و با
٦٦	پ - بیهاریها و ویروسی ناشی از آب
٦٦	۱ - پولیومیلیت

عنوان

صفحة

قسمت سوم - میکرها بی که وجودشان در آب نشانه آلودگی آب با
مدفوع و فاضلاب میباشد

۶۷

الف - گروه اشرشیا آثروباکتر

۶۹

ب - پاراکولون ها

۶۹

پ - پروتئوس ها

۷۰

ت - ساپروفیت های دیگر

۷۲

ث - استرپتوکوکوس فکالیس

۷۲

ج - کلوستریدیوم پرفرازنس

فصل سوم - بررسی فیزیکی ، شیمیایی و میکروبی آب های جنوب غربی

۷۴

تهران

۷۴

قسمت اول نقاط نمونه بردازی

۸۳

قسمت دوم - آزمایش های فیزیکی ، شیمیایی ، میکروبی

۸۳

الف - آزمایش های فیزیکی

۸۳

۱ - رنگ

۸۳

۲ - بو

۸۳

۳ - کدورت

۸۳

۴ - مزه

۸۳

۵ - درجه حرارت

۸۴

pH - ۶

۸۴

۷ - هدایت الکتریکی

۸۵

۸ - باقیمانده خشک

عنوان

صفحة

۸۵	ب - آزمایش‌های شیمیابی
۸۵	۱ - آنیدرید کربنیک آزاد
۸۶	۲ - هیدروژن سولفوره
۸۶	۳ - قلیائی تام
۸۷	۴ - سنگینی تام
۸۷	۵ - سنگینی دائم
۸۷	۶ - کلسیم
۸۸	۷ - منیزیم
۸۸	۸ - ازت و ترکیبات آن
۸۸	(۱) آمونیاک
۸۹	(۲) - نیترات
۹۰	(۳) - نیتریت
۹۰	۹ - سولفات
۹۰	۱۰ - آهن
۹۱	۱۱ - سیلیس
۹۱	۱۲ - سدیم
۹۲	۱۳ - پتاسیم
۹۲	۱۴ - کلرور
۹۲	۱۵ - فلور
۹۳	۱۶ - ید
۹۴	۱۷ - پاک‌کننده‌ها

(و)

عنوان

صفحه

۱۰۲	پ - آزمایش‌های میکروبی
۱۰۲	۱ - نمونه بردازی
۱۰۲	۲ - شمارش کلیه میکرбها
۱۰۲	۳ - جستجو و شمارش کلی فرم‌ها
۱۰۲	(۱) آزمایش احتمالی
۱۰۳	(۲) آزمایش تاء‌بیدی
۱۰۳	(۳) آزمایش تكمیلی
۱۰۴	۴ - آزمایش تشخیص انواع کلی فرم‌ها
۱۰۴	(۱) آزمایش اندول
۱۰۴	(۲) آزمایش میتل رد
۱۰۵	(۳) آزمایش ووگس پروسکائز
۱۰۵	(۴) آزمایش سیترات
۱۰۵	۵ - جستجو و تشخیص استرپتوكوکوس فکالیس
۱۰۶	۶ - " کلستریدیوم پرفروژنس
۱۸۵	ت - جداول آزمایش‌های فیزیکی - شیمیایی و تفسیر دیاگرا مهای نیمه‌لگاریتمی شولسو
۱۸۷	ث - نتیجه کلی بررسی کیفیت فیزیکی، شیمیایی، و میکروبی آبهای جنوب غربی تهران
۱۹۲	ج - خلاصه
۱۹۴	ج - پیشنهادات
۱۹۶	ح - خلاصه انگلیسی
۱۹۹	خ - منابع مورداً استفاده

(ز)

"پیشگفتار"

توسعه صنایع در نیم قرن گذشته، موجب تغییر زندگی کشاورزی به زندگی شهری گشته است همزمان با چنین تحولی کنترل کیفیت آبهای مصرفی مشکلتر شده و با عث اخلاف زیادی میان استفاده کنندگان آب از یک طرف و عاملین دفع مواد زائد از طرف دیگر گردیده است. خصوصاً "این مسئله در مناطق کم آب و نیز رودخانه های کوچک و با لاغره منابع محدود آب بنحو با روزتری بمنظور میرسد. یکی از مسائلی که امروزه توجه دنیای صنعتی را بخود جلب نموده است، موضوع آلودگی آبهای زیرزمینی و سطحی و عوامل موثر در آن و چگونگی حل و کسری از توسعه آنهاست، بخصوص در شهرهای بزرگ ایران دفع فاضلابهای شهری و صنعتی به زمین سبب آلودگی بیشتر آبهای زیرزمینی شده، بویژه که این مملکت در اقلیمی خشک قرار گرفته و آب زیرزمینی مقامی رفیع دارد و بصورت چشم‌ها، کاریزها و چاه‌های در آبرسانی شهر و روستا نقش مهمی ایفا نمینماید.

نظر به جنبه حیاتی این مسئله از هم اکنون با یستی به روشی ممکن است از آلودگی منابع آب جلوگیری نمود غفلت در این مسئله مملکت را پیچیده ترمینماید. خط آلودگی در شهرهای پرجمعیت بمراتب بیش از سایر

مناطق میتوانند با شدچنانکه در تهران خط آلودگی آبهای زیرزمینی از نظر شیمیائی و بیولوژیکی قابل توجه است.

نظر براینکه برخی از منابع تاء میں کنندۀ آب مشروب ساکنین جنوب غربی تهران آب چاههای زیرزمینی است لذا در صورت آلوده بودن بیماری های گوناگونی در سطح جامعه شیوع پیدا میکند و جهت درمان این بیماران امکانات زیادی از قبیل پزشک و دارو لازم میباشد که با رسنگینی بربودجه کشور میباشد در حالیکه با صرف هزینه بسیار کمی میتوان عوامل آلسوده کننده آب را مشخص نموده و با ازبین بردن آلودگی از انتشار بیماریها یی که توسط آب بروز مینما ید جلوگیری کرد.

شهر تهران با جمعیتی حدود هفت میلیون فاقد سیستم فاضلاب شهری و صنعتی است و فاضلاب های شهری و صنعتی به زمین دفع میشوند و با توجه به بالابودن سطح آبهای زیرزمینی مخصوصاً " در نقاط جنوبی امکان آلودگی آنها وجود دارد. اکثر نقاط شهر تهران دارای سیستم لوله کشی است که آب بهداشتی در اختیار مصرف کنندگان قرار میدهد ولی بعلت افزایش جمعیت و بخصوص ایجاد شهرک هایی در اطراف تهران با حفر چاه از آبهای زیرزمینی برای شرب و شستشو همچنین آبیاری فضای سبز استفاده میشود. مصرف آبهای آلوده

با عث انتشار بسیاری زبیماری های ویروسی ، میکروبی ، انگلی میشود و
ضمانت " مواد شیمیایی مفرآن هم برای سلامتی انسان زیان بخش است .

مسائل فوق سبب گردید که اینجانب رساله خویش را به بررسی آبهای جنوب
غربی تهران که محل سکونت طبقات پائین ترا جتمع میباشد و بعلت
تراکم جمعیت و سایر عوامل اجتماعی و اقتصادی ، سطح بهداشت نیز در آنجا
پائین است اختصاص دهم تا شاید بتوانم با مشخص نمودن مشکلات و ارائه
طرح ها و پیشنهادهای قدمی مثبت هر چند کوچک درجهت بهبود کیفیت آب
آشامیدنی مردم منطقه مورد بررسی بردارم .

در پایان از استاد ارجمند آقای دکتر محمد شریعت پناهی که در تنظیم
این پایان نامه و همچنین از آقای اکبری که در کارهای عملی مرا بسیاری
نمودند بی نهایت سپاسگزارم .